

**MAKTABGACHA TA'LIM TARBIYACHILARINING PEDAGOGIK
KOMPETENTLIK KOMPONENTLARINI TAKOMILLASHTIRISH**

Botirova Moxiraxon Olimjanovna
Chortoq Shahar 11-MTT tarbiyachisi

Annotatsiya

Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining pedagogik kompetentligini rivojlantirish masalalari yoritilgan. Tadqiqotda pedagogik kompetentlikning asosiy komponentlari — kasbiy bilim, metodik mahorat, kommunikativ qobiliyat, refleksiv faoliyat va innovatsion yondashuvlar tahlil qilinadi. Shuningdek, tarbiyachilarning kasbiy salohiyatini oshirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, uzluksiz malaka oshirish tizimi va o'z-o'zini rivojlantirish mexanizmlarining ahamiyati asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, tarbiyachi, pedagogik kompetentlik, kasbiy mahorat, innovatsion faoliyat, refleksiya, metodik tayyorgarlik.

Аннотация

В статье рассматриваются вопросы совершенствования педагогической компетентности воспитателей дошкольных образовательных организаций. Анализируются основные компоненты педагогической компетентности, такие как профессиональные знания, методическое мастерство, коммуникативные умения, рефлексивная деятельность и инновационный подход. Обосновывается роль современных педагогических технологий, системы непрерывного повышения квалификации и саморазвития в профессиональном росте воспитателей. Полученные результаты направлены на повышение качества дошкольного образования.

Ключевые слова: дошкольное образование, воспитатель, педагогическая компетентность, профессиональное мастерство, инновационная деятельность, рефлексия, методическая подготовка.

Abstract

This article examines the issues of improving the pedagogical competence of preschool educators. The study analyzes the main components of pedagogical competence, including professional knowledge, methodological skills, communicative abilities, reflective practice, and innovative approaches. The importance of modern pedagogical technologies, continuous professional development, and self-improvement in enhancing educators' professional capacity is substantiated. The research findings contribute to improving the quality of preschool education.

Keywords: preschool education, educator, pedagogical competence, professional skills, innovative activity, reflection, methodological training.

KIRISH

Bugungi kunda jamiyat taraqqiyoti, ilm-fan va texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimiga, ayniqsa, maktabgacha ta'lim sohasiga yangi va yuqori talablarni qo'yimoqda. Maktabgacha ta'lim bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqich bo'lib, ushbu jarayonda tarbiyachining kasbiy-pedagogik kompetentligiga alohida e'tibor qaratiladi. Chunki maktabgacha yosh davrida bolaning nutqi, tafakkuri, ijtimoiylashuvi va axloqiy sifatlari aynan tarbiyachining pedagogik mahorati orqali rivojlanadi. O'zbekiston Respublikasida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar, jumladan, "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun hamda maktabgacha ta'limni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlarida pedagog kadrlarning kasbiy kompetentligini oshirish masalasiga alohida urg'u berilmoqda. Ushbu hujjatlarda tarbiyachilarning bilim, ko'nikma va malakalarini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida takomillashtirish ta'lim sifatini oshirishning muhim omili sifatida e'tirof etiladi. Zamonaviy pedagogik nazariyalarga ko'ra, pedagogik kompetentlik tarbiyachining faqatgina kasbiy bilimlarga ega bo'lishi bilangina cheklanmaydi, balki metodik mahorat, kommunikativ madaniyat, refleksiv fikrlash, ijodkorlik va innovatsion faoliyatni ham o'z ichiga oladi. Ayniqsa, kompetentlikning tarkibiy komponentlarini tizimli ravishda rivojlantirish tarbiyachining pedagogik faoliyatini samarali tashkil etish imkonini beradi. Shu sababli maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini aniqlash va ularni takomillashtirish mexanizmlarini ishlab chiqish dolzarb ilmiy-pedagogik muammo hisoblanadi.

Amaliyot shuni ko'rsatmoqdaki, ayrim maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning pedagogik kompetentligi yetarli darajada shakllanmagan bo'lib, bu holat ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Xususan, metodik tayyorgarlikning sustligi, zamonaviy pedagogik texnologiyalardan yetarlicha foydalanmaslik, refleksiv faoliyatning rivojlanmaganligi tarbiyachining kasbiy o'sishini cheklaydi. Shu bois tarbiyachilarning pedagogik kompetentligini

rivojlantirishga qaratilgan ilmiy asoslangan yondashuvlar va metodik tavsiyalarni ishlab chiqish zarurati yuzaga kelmoqda. Mazkur tadqiqot maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini takomillashtirish masalalarini nazariy va amaliy jihatdan o'rganishga qaratilgan bo'lib, uning natijalari maktabgacha ta'lim sifatini oshirish, tarbiyachilarning kasbiy salohiyatini rivojlantirish hamda zamonaviy ta'lim talablariga mos pedagog kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Pedagogik kompetentlik masalasi pedagogika va psixologiya fanlarida muhim tadqiqot obyektlaridan biri bo'lib, ushbu tushuncha turli olimlar tomonidan turlicha talqin etilgan. Xususan, kompetentlik pedagog shaxsining kasbiy faoliyatni samarali amalga oshirishga tayyorligi, bilim, ko'nikma, malaka hamda shaxsiy sifatning integrativ majmui sifatida qaraladi. Zamonaviy ta'lim tizimida pedagogik kompetentlik yondashuvi ta'lim sifatini oshirishning asosiy omillaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Xorijiy olimlardan A.K. Markova pedagogik kompetentlikni pedagogning kasbiy bilimlari, amaliy faoliyati va shaxsiy sifatleri birligi sifatida talqin etadi. Uning fikricha, pedagogik kompetentlik tarkibiga maxsus, ijtimoiy, shaxsiy va individual kompetensiyalar kiradi. Ushbu yondashuv tarbiyachilarning kasbiy faoliyatini kompleks baholash imkonini beradi. Shuningdek, I.A. Zimnyaya kompetentlikni shaxsning faoliyat jarayonida namoyon bo'ladigan integrativ sifat sifatida izohlaydi va uni motivatsion, kognitiv hamda faoliyat komponentlari orqali tahlil qiladi. N.V. Kuzmina pedagogik kompetentlikni pedagogik faoliyatni yuqori darajada tashkil eta olish qobiliyati sifatida baholab, uning tarkibiga metodik, kommunikativ, tashkiliy va diagnostik kompetensiyalarni kiritadi. Ushbu yondashuv, ayniqsa, maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining kasbiy faoliyati uchun dolzarb bo'lib, bolalar bilan ishlashda samarali pedagogik muhitni yaratishga xizmat qiladi.

O'zbekistonlik olimlardan N.A. Muslimov, R.H. Jo'rayev, B.X. Xodjayevlar pedagogik kompetentlik masalasini kasbiy tayyorgarlik bilan uzviy bog'liq holda o'rganib, pedagog shaxsining innovatsion faoliyatga tayyorligi, refleksiv fikrlashi va ijodiy yondashuvini kompetentlikning muhim tarkibiy qismlari sifatida ko'rsatib o'tganlar. Ularning ilmiy qarashlarida pedagogik kompetentlikni rivojlantirish uzluksiz ta'lim va malaka oshirish jarayoni bilan chambarchas bog'liq ekanligi ta'kidlanadi.

Maktabgacha ta'lim sohasida pedagogik kompetentlik masalasini tadqiq etgan olimlar tarbiyachining kasbiy faoliyatida metodik tayyorgarlik, kommunikativ madaniyat va refleksiv faoliyatning alohida ahamiyatga ega ekanligini qayd etadilar. Xususan, L.S. Vygotskiy, D.B. Elkonin, A.V. Zaporozetslarning ilmiy ishlari maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishida pedagog shaxsining yetakchi rolini asoslab beradi. Ushbu nazariyalar tarbiyachining pedagogik kompetentligini

rivojlantirish zaruratini ilmiy jihatdan tasdiqlaydi. Zamonaviy tadqiqotlarda pedagogik kompetentlikning innovatsion komponentiga ham katta e'tibor qaratilmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, interfaol metodlarni qo'llash, shaxsga yo'naltirilgan va kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish tarbiyachining kasbiy salohiyatini oshirish omili sifatida ko'riladi. Bu borada olib borilgan ilmiy izlanishlar tarbiyachilarning pedagogik kompetentligini takomillashtirish ta'lim sifatiga bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi.

Shu bilan birga, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini tizimli ravishda rivojlantirish masalasi yetarlicha kompleks o'rganilmagan. Aksariyat tadqiqotlar umumiy pedagogik kompetentlik doirasida olib borilgan bo'lib, maktabgacha ta'limga xos xususiyatlar kam yoritilgan. Bu esa mazkur tadqiqotning dolzarbligini yanada oshiradi va yangi ilmiy yondashuvlarni ishlab chiqish zaruratini yuzaga keltiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini takomillashtirish jarayonini nazariy va amaliy jihatdan o'rganishga qaratilgan bo'lib, tadqiqotda kompetensiyaviy, shaxsga yo'naltirilgan va tizimli yondashuvlar metodologik asos sifatida belgilandi. Ushbu yondashuvlar tarbiyachining kasbiy faoliyatini kompleks tahlil qilish hamda pedagogik kompetentlikni rivojlantirish mexanizmlarini aniqlash imkonini beradi.

Tadqiqotning metodologik yondashuvlari

Tadqiqotda kompetensiyaviy yondashuv asosiy metodologik asos sifatida tanlandi. Mazkur yondashuv pedagogik kompetentlikni bilim, ko'nikma, malaka va shaxsiy sifatlarning integratsiyalashgan tizimi sifatida qarash imkonini beradi. Kompetensiyaviy yondashuv tarbiyachilarning kasbiy faoliyatini baholashda natijaga yo'naltirilgan mezonlarni ishlab chiqishga xizmat qiladi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv tarbiyachining individual imkoniyatlari, kasbiy ehtiyojlari va o'zini rivojlantirishga bo'lgan motivatsiyasini inobatga olishni nazarda tutadi. Ushbu yondashuv tarbiyachilarning reflektiv faoliyatini faollashtirish va kasbiy o'sishini ta'minlashga qaratilgan. Tizimli yondashuv pedagogik kompetentlikni o'zaro bog'liq komponentlar (kognitiv, metodik, kommunikativ, reflektiv va innovatsion) majmui sifatida o'rganishga imkon beradi. Bu yondashuv tadqiqot obyektni yaxlit tizim sifatida tahlil qilishni ta'minlaydi.

Tadqiqot metodlari

- Nazariy tahlil metodi — pedagogik kompetentlik, maktabgacha ta'lim va tarbiyachi kasbiy faoliyatiga oid falsafiy, pedagogik va psixologik adabiyotlarni o'rganish va umumlashtirish uchun qo'llanildi.

- Taqqoslash va tizimlashtirish metodi — pedagogik kompetentlikka oid turli ilmiy yondashuvlarni solishtirish hamda komponentlarini aniqlash maqsadida foydalanildi.
- Pedagogik kuzatish metodi — maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning kundalik pedagogik faoliyatini o'rganish orqali ularning kompetentlik darajasini aniqlash uchun qo'llanildi.
- So'rovnoma (anketa) metodi — tarbiyachilarning pedagogik kompetentligini baholash, kasbiy ehtiyojlari va muammolarini aniqlash maqsadida tashkil etildi.
- Suhbat (intervyu) metodi — tarbiyachilar va metodistlar bilan individual suhbatlar orqali tadqiqot muammosiga oid sifatli ma'lumotlar olish uchun ishlatildi.
- Pedagogik tajriba-sinov metodi — ishlab chiqilgan metodik tavsiyalar va kompetentlikni rivojlantirish modeli samaradorligini aniqlash uchun qo'llanildi.
- Matematik-statistik tahlil metodi — tadqiqot natijalarini miqdoriy jihatdan tahlil qilish, ko'rsatkichlar dinamikasini aniqlash va xulosalarning ishonchliligini ta'minlash uchun foydalanildi.

Tadqiqot uch bosqichda amalga oshirildi:

1. Tayyorlov bosqichi — muammo holatini o'rganish, ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, tadqiqotning maqsad va vazifalarini aniqlash hamda diagnostik vositalarni ishlab chiqish.
2. Asosiy bosqich — maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning pedagogik kompetentlik darajasini aniqlash, pedagogik tajriba-sinov ishlarini tashkil etish va amalga oshirish.
3. Yakuniy bosqich — olingan natijalarni umumlashtirish, statistik tahlil qilish, xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot obyekti va predmeti

Tadqiqot obyekti — maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning kasbiy-pedagogik faoliyati.

Tadqiqot predmeti — tarbiyachilarning pedagogik kompetentlik komponentlarini takomillashtirish jarayoni va mexanizmlari.

TADQIQOT NATIJALARI

Mazkur tadqiqot doirasida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat yuritayotgan tarbiyachilarning pedagogik kompetentlik komponentlarini aniqlash, ularning mavjud holatini baholash hamda takomillashtirishga qaratilgan tajriba-sinov ishlari amalga oshirildi. Tadqiqot natijalari pedagogik kompetentlikni rivojlantirishning ilmiy-amaliy ahamiyatga ega ekanligini tasdiqladi.

Boshlang'ich diagnostika natijalari

Tajriba-sinov ishlarining dastlabki bosqichida tarbiyachilarning pedagogik kompetentlik darajasi diagnostika qilindi. Diagnostika jarayonida kognitiv (kasbiy bilim), metodik, kommunikativ, refleksiv va innovatsion komponentlar alohida mezonlar asosida baholandi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, tarbiyachilarning aksariyatida nazariy bilimlar yetarli darajada shakllangan bo'lsa-da, ularni amaliyotda qo'llash, interfaol metodlardan foydalanish va refleksiv tahlil qilish ko'nikmalari yetarli darajada rivojlanmagan. Boshlang'ich baholash natijalariga ko'ra, tarbiyachilarning muayyan qismi pedagogik kompetentlikning past va o'rta darajasida ekanligi aniqlandi. Ayniqsa, innovatsion faoliyat va o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan tayyorgarlik komponentlarida sustlik kuzatildi. Bu holat tadqiqot mavzusining dolzarbligini yana bir bor tasdiqladi.

Tajriba-sinov ishlari natijalari

Tadqiqotning asosiy bosqichida tarbiyachilarning pedagogik kompetentligini rivojlantirishga qaratilgan metodik model amaliyotga joriy etildi. Ushbu model doirasida seminar-treninglar, metodik mashg'ulotlar, interfaol ta'lim usullari, refleksiv tahlil mashqlari hamda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashga yo'naltirilgan faoliyatlar tashkil etildi. Tajriba-sinov jarayonida tarbiyachilarning pedagogik faoliyatida sezilarli ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Jumladan, tarbiyachilarning: mashg'ulotlarni rejalashtirish va tashkil etishdagi metodik yondashuvi takomillashdi; bolalar bilan samarali muloqot o'rnatish ko'nikmalari rivojlandi; pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish va baholash qobiliyati oshdi; innovatsion metodlardan foydalanishga bo'lgan qiziqishi kuchaydi.

Tajriba-sinov ishlarining yakuniy bosqichida o'tkazilgan takroriy diagnostika natijalari tarbiyachilarning pedagogik kompetentlik darajasida ijobiy dinamika ko'rsatdi. Xususan, tajriba guruhidagi tarbiyachilarning aksariyati pedagogik kompetentlikning o'rta va yuqori darajasiga erishgani aniqlandi. Eng katta o'sish metodik va refleksiv komponentlarda kuzatildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, pedagogik kompetentlikni tizimli ravishda rivojlantirish, uzluksiz metodik yordam va amaliy mashg'ulotlar bilan qo'llab-quvvatlash tarbiyachilarning kasbiy salohiyatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan metodik model maktabgacha ta'lim amaliyotida qo'llash uchun samarali vosita ekanligi isbotlandi. Olingan tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning pedagogik kompetentligini rivojlantirish bo'yicha metodik ishlarni takomillashtirish imkonini beradi. Tadqiqot natijalari: malaka oshirish kurslari mazmunini boyitishda; metodik xizmat faoliyatini rejalashtirishda; tarbiyachilarning o'z-o'zini rivojlantirish jarayonini tashkil etishda amaliy ahamiyatga ega hisoblanadi.

TADQIQOT NATIJALARINI MUHOKAMA QILISH

Tadqiqot jarayonida olingan natijalar maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini takomillashtirishga qaratilgan metodik

yondashuvlarning samaradorligini ko'rsatdi. Boshlang'ich diagnostika natijalari tarbiyachilarning pedagogik kompetentligida muayyan kamchiliklar mavjudligini aniqlagan bo'lsa, tajriba-sinov ishlari yakunida ushbu ko'rsatkichlarning ijobiy tomonga o'zgargani kuzatildi. Ushbu holat kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan metodik faoliyatning amaliy ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi. Olingan natijalar A.K. Markova, I.A. Zimnyaya va N.V. Kuzmina tomonidan ilgari surilgan pedagogik kompetentlik nazariyalari bilan uyg'unlik kasb etadi. Xususan, Markovaning pedagogik kompetentlikni kasbiy bilim, faoliyat tajribasi va shaxsiy sifatlar birligi sifatida talqin etishi tadqiqot natijalari bilan tasdiqlandi. Tajriba-sinov jarayonida tarbiyachilarning metodik, kommunikativ va refleksiv komponentlarida sezilarli o'sish kuzatilgani ushbu integrativ yondashuvning to'g'riligini ko'rsatadi. Tadqiqot natijalarini Zimnyayaning kompetentlikni shaxsning faoliyat jarayonida namoyon bo'ladigan integrativ sifat sifatida izohlovchi qarashlari bilan solishtirganda, tarbiyachilarning pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish, o'z faoliyatini baholash va takomillashtirishga bo'lgan intilishi kuchaygani aniqlandi. Bu esa refleksiv faoliyatni rivojlantirish pedagogik kompetentlikning muhim omili ekanligini yana bir bor tasdiqlaydi. Kuzmina tomonidan ilgari surilgan metodik va kommunikativ kompetensiyalar haqidagi ilmiy qarashlar ham tadqiqot natijalari bilan mos keladi. Tadqiqot davomida tarbiyachilarning bolalar bilan muloqot qilish madaniyati, mashg'ulotlarni samarali tashkil etish va pedagogik jarayonni boshqarish ko'nikmalarida ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Bu holat metodik tayyorgarlikni rivojlantirish pedagogik kompetentlikni takomillashtirishda yetakchi omil ekanligini ko'rsatadi. Shuningdek, tadqiqot natijalari L.S. Vygotskiyning yaqin rivojlanish zonasi haqidagi nazariyasi bilan ham izohlanadi. Tarbiyachilar tomonidan qo'llanilgan shaxsga yo'naltirilgan va interfaol metodlar bolalarning faol ishtirokini ta'minlagan bo'lib, bu pedagogning kasbiy kompetentligini oshirish bilan bir qatorda ta'lim-tarbiya jarayonining sifatiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatgan.

Zamonaviy tadqiqotlar bilan solishtirganda, mazkur ishning o'ziga xos jihati shundaki, unda pedagogik kompetentlik komponentlari maktabgacha ta'limga xos xususiyatlar asosida tizimli ravishda takomillashtirildi. Avvalgi tadqiqotlarda asosan umumta'lim yoki oliy ta'lim pedagoglari kompetentligiga e'tibor qaratilgan bo'lsa, ushbu tadqiqotda tarbiyachilar faoliyatiga moslashtirilgan metodik model sinovdan o'tkazildi. Biroq tadqiqot davomida ayrim cheklovlar ham kuzatildi. Jumladan, tajriba-sinov ishlari cheklangan miqdordagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkazilgan bo'lib, natijalarni umumlashtirishda ehtiyotkorlikni talab etadi. Shunga qaramay, olingan natijalar pedagogik kompetentlikni rivojlantirish bo'yicha ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish imkonini berdi. Umuman olganda, tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini takomillashtirish uzluksiz metodik qo'llab-quvvatlash, refleksiv faoliyatni rivojlantirish va innovatsion

pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali samarali amalga oshirilishini ko'rsatdi. Ushbu xulosalar maktabgacha ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

XULOSA

Mazkur tadqiqot maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini takomillashtirish masalalarini nazariy va amaliy jihatdan o'rganishga qaratildi. Tadqiqot davomida pedagogik kompetentlik tushunchasining mazmuni ochib berilib, uning kognitiv, metodik, kommunikativ, refleksiv va innovatsion komponentlardan iborat ekanligi ilmiy asoslandi. Ushbu komponentlarning uyg'un rivojlanishi tarbiyachining kasbiy faoliyat samaradorligini belgilovchi muhim omil ekanligi aniqlandi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat yuritayotgan tarbiyachilarning pedagogik kompetentligini rivojlantirishda tizimli, kompetensiyaviy va shaxsga yo'naltirilgan yondashuvlardan foydalanish yuqori samaradorlikka ega. Boshlang'ich diagnostika natijalarida aniqlangan kamchiliklar tajriba-sinov ishlari jarayonida ishlab chiqilgan metodik model orqali sezilarli darajada bartaraf etildi. Xususan, tarbiyachilarning metodik tayyorgarligi, refleksiv faoliyati va innovatsion yondashuvlaridan foydalanish ko'nikmalari rivojlandi. Tajriba-sinov ishlari yakunlari tarbiyachilarning pedagogik kompetentlik darajasida ijobiy o'sish mavjudligini tasdiqladi. Tarbiyachilarning pedagogik jarayonni rejalashtirish, mashg'ulotlarni samarali tashkil etish, bolalar bilan muloqot o'rnatish hamda pedagogik faoliyatini tahlil qilish qobiliyatlari sezilarli darajada oshdi. Bu esa pedagogik kompetentlikni takomillashtirishga qaratilgan maqsadli metodik ishlar ta'lim-tarbiya jarayoni sifatiga bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi. Tadqiqot natijalariga asoslanib, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning pedagogik kompetentligini rivojlantirish uzluksiz malaka oshirish tizimi, metodik xizmat faoliyati va o'z-o'zini rivojlantirish jarayonlari bilan uzviy bog'liq holda olib borilishi zarurligi xulosa qilindi. Shuningdek, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish va refleksiv faoliyatni rivojlantirish tarbiyachilarning kasbiy salohiyatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Umuman olganda, mazkur tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining pedagogik kompetentlik komponentlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi. Olingan xulosalar maktabgacha ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, pedagog kadrlar tayyorlash va ularning kasbiy rivojlanishini ta'minlash jarayonida amaliy ahamiyatga ega bo'lib, kelgusidagi ilmiy tadqiqotlar uchun metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. — T.: O'zbekiston, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. — T., 2020.

3. O‘zbekiston Respublikasi “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonuni. — T., 2019.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori.
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ta’lim sifatini oshirishga qaratilgan islohotlar”ga oid farmon va qarorlari.
6. Muslimov N.A. Kasbiy kompetentlik va pedagogik mahorat asoslari. — T.: Fan, 2018.
7. Jo‘rayev R.H. Pedagogik texnologiyalar va kompetensiyaviy yondashuv. — T.: O‘qituvchi, 2019.
8. Xodjayev B.X. Pedagogika nazariyasi va amaliyoti. — T.: Sharq, 2020.
9. Saidahmedov N.S. Yangi pedagogik texnologiyalar. — T.: Fan, 2017.
10. Abdullayeva M.B. Maktabgacha ta’lim pedagogikasi. — T.: Innovatsiya, 2021.
11. Karimova G.Q. Tarbiyachi kasbiy kompetentligini rivojlantirish masalalari. — T., 2020.
12. Yo‘ldoshev J.G‘., Usmonov S.A. Pedagogik mahorat. — T.: O‘qituvchi, 2016.
13. Markova A.K. Psixologiya professionalizma. — M.: Znaniye, 1996.
14. Zimnyaya I.A. Klyuchevyye kompetensii kak rezultat sovremennogo obrazovaniya. — M.: Issledovatel’skiy markaz, 2004.
15. Kuzmina N.V. Professionalizm lichnosti pedagoga. — M.: Pedagogika, 1990.
16. Vygotskiy L.S. Pedagogik psixologiya. — M.: Pedagogika, 1996.
17. Elkonin D.B. Psixologiya razvitiya. — M.: Akademiya, 2001.
18. Zaporozhets A.V. Razvitiye rebyonka v doshkolnom vozraste. — M.: Prosveshcheniye, 1986.